

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Klaudiusz Senator

Sędziowie: SO Krzysztof Sójka

SR del. Dorota Kaniowska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Anna Misztal

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Marii Charnickiej

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013 roku

sprawy **J. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku Zdroju

z dnia 21 lutego 2013 roku sygn. akt II K 199/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Busku Zdroju.

Sygn.aktIXKa705/13

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w Busku Zdroju, aktem oskarżenia datowanym na dzień 28 marca 2012 roku, oskarżyła J. K. o to, że w okresie od 1 listopada 2010 roku do 10 grudnia 2011 roku w Z., gm. C. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru z pomieszczeń Hurtowni (...) zabrał w celu przywłaszczenia na jej szkodę materiały branży elektrycznej w postaci: puszki, kable, wsuwki, haki, śruby, uchwyty, złączki, świetlówki, automaty, kołki, wkładki, gniazdka, włączniki, ton ramka, waga, folie, skrzynki licznikowe, bezpieczniki, liczniki, tablice rozdzielcze, wkładki topikowe, końcówki, dławiki opraw o łącznej wartości 16.740zł tj. o przestępstwo z art. 278§1kk w zw. z art. 12kk.

Do aktu oskarżenia dołączono powództwo adhezyjne o zasądzenie od J. K. na rzecz M. K. kwoty 16.740zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu.

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 roku w sprawie sygn. akt II K 199/12 Sąd Rejonowy w Busku Zdroju uniewinnił oskarżonego J. K. od zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu a kosztami procesu obciążono Skarb Państwa. Powództwo cywilne pozostawiono bez rozpoznania oraz zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego kwotę 2.829zł tytułem kosztów procesu.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli Prokurator oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając wyrokowi:

-obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 7kpk na skutek dowolnej, nie uwzględniającej zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, ujawnionych w trakcie rozprawy dowodów w postaci zeznań pokrzywdzonej M. K., świadków T. S. i H. H. oraz wyjaśnień oskarżonego J. K., a także dokumentów Wz, karteczek z wykazami pobranych towarów, zapisu- stenogramu rozmowy telefonicznej T. S. z J. K., co w konsekwencji doprowadziło do bezpośredniego przyjęcia, iż brak jest podstaw do uznania, że oskarżony J. K. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia przedmiotów wymienionych przez M. K. w jej zeznaniach w okresie od 1 listopada 2010 roku do 1 grudnia 2011 roku przy działaniu w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru pomimo, że prawidłowa ocena tych dowodów prowadzić powinna do wniosku, że oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwo,

2. art.5§2kpk, art. 366§1kpk oraz art.413§2 pkt1 kpk wskutek bezpodstawnego przyjęcia przez Sąd, iż zachodzą w sprawie nie dające się usunąć wątpliwości, co do dowodów winy J. K. poprzez przyjęcie- w domniemaniu- braku podstaw do uznania za wiarygodne zeznań pokrzywdzonej- w zakresie dającym podstawę do przypisania oskarżonemu zarzucanego mu czynu, czy też innego pozostającego w ramach zarzutu, przy jednoczesnym stwierdzeniu, iż sprawa podlega ewentualnemu rozstrzygnięciu w drodze procesu cywilnego, bowiem rozliczenia oskarżonego z M. K. jako właścicielką hurtowni stanowią typowy przykład stosunków cywilnoprawnych pomimo tego, że nie zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy i nie nastąpił brak procesowych możliwości ich rozstrzygnięcia,

2

choćby przez ustalenia na podstawie dokumentów rzeczywistej wartości „zabranych” przez oskarżonego przedmiotów,

3.art.424§1kpk wskutek nie wskazania w uzasadnieniu wyroku, jakie ostatecznie fakty Sąd uznał za udowodnione, lub nie i w tej mierze na jakich oparł się dowodach, jaką ostatecznie ustalił wartość „zabranych” przedmiotów i pominięcie w treści uzasadnienia tej kwestii, jak również wskutek braku analizy zeznań wszystkich świadków i nie podania argumentów, które przemawiałyby za tym, by dać wiarę lub nie tym wyjaśnieniom i tym zeznaniom, a jeżeli tak to którym, zwłaszcza w zakresie przedstawionej tezy o zaistnieniu sporu cywilnego,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść polegający na wyrażeniu mylnego poglądu, że dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie okoliczności, nie dają podstaw i nie są wystarczające do uznania, iż J. K. dopuścił się popełnienia przestępstwa określonego w akcie oskarżenia z art.278§1kk w zw. z art.12kk, jakkolwiek dowody te, a zwłaszcza zeznania pokrzywdzonej M. K., zeznania świadków T. S. i H. H. oraz wyjaśnienia oskarżonego J. K., a także dokumenty Wz, karteczki z wykazami pobranych towarów, stenogram rozmowy telefonicznej T. S. z J. K. oraz dokonane na ich podstawie ustalenia, ocenione prawidłowo we wzajemnym powiązaniu prowadzą do odmiennego wniosku, zwłaszcza w zakresie przypisania oskarżonemu czynu oraz ewentualnego innego czynu, pozostającego w ramach zarzutu, dotyczącego przywłaszczenia przedmiotów.

W konkluzji Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Busku Zdroju do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej także zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu w sposób sprzeczny z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym (zeznaniami pokrzywdzonej M. K., zeznaniami świadka H. H., wyjaśnieniami oskarżonego J. K., zeznaniami świadka T. S.) , że oskarżony nie wyczerpał swoim zachowaniem polegającym na pobieraniu towaru z hurtowni prowadzonej przez pokrzywdzoną M. K. w okresie objętym zarzutami aktu oskarżenia w nin. sprawie znamion czynu zabronionego stanowiącego przestępstwa z art. 278§1kk lub z art. 284§1kk, podczas gdy zachowanie oskarżonego polegające na pobieraniu towaru z hurtowni prowadzonej przez pokrzywdzoną ewidentnie wyczerpuje znamiona czynu zabronionego z art. 284§1kk i nawet w przypadku przyjęcia, że towar z hurtowni jak i sama hurtownia stanowią składnik majątku dorobkowego oskarżonego i M. K.. Nie ma znaczenia dla prawnokarnej oceny zachowania

oskarżonego, że do pewnego momentu dysponował on pełnomocnictwem od M. K. obejmującym umocowanie do podejmowania czynności w ramach działalności gospodarczej. W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku Sądu I instancji przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje oskarżyciela publicznego i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej były o tyle skuteczne o ile doprowadziły do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Istotą postępowania odwoławczego jest przeprowadzenie kontroli prawidłowości procedowania przez Sąd I instancji, a kontrola ta w zasadniczej mierze opiera się na pisemnym uzasadnieniu sporządzonym przez sąd orzekający.

Praktyka sądowa wykształciła modelowe zasady sporządzania uzasadnień wyroków sądu I instancji. Przestrzeganie tych reguł umożliwiła prezentację wszystkich niezbędnych elementów uzasadnienia w kolejności,

4

wynikającej z zasad procedowania oraz tworzącej pewien ciąg logiczny. Przyjmuje się następującą kolejność owych elementów uzasadnienia:

- opis stanu faktycznego ustalonego na podstawie zebranych dowodów,
- wskazanie dowodów spośród ujawnionych w toku rozprawy głównej, które zostały przyjęte za podstawę ustaleń faktycznych,
- wskazanie czy oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanych przestępstw i jakie złożył wyjaśnienia,
- przyjmuje się, że ustosunkowanie się sądu do wyjaśnień oskarżonego poprzez stwierdzenie, czy sąd dał im wiarę, lub odrzucił, rozpoczyna część uzasadnienia poświęconą analizie materiału dowodowego,
- analiza materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, opinii biegłych, ekspertyz, czy innych dowodów i wnioski z tej analizy,
- wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku,
- przytoczenie okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary. (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 08.03.2012r. sygn.akt II AKa 12/12 KZS 2012/4/33).

Jak wskazał Sąd Najwyższy, a Sąd odwoławczy pogląd ten podziela, uzasadnienie wyroku uniewinniającego winno zawierać precyzyjne ustalenia okoliczności faktycznych oraz analizę dowodów. W zakresie argumentacji prawnej powinno zawierać wyjaśnienie dlaczego, pomimo wypełnienia swoim zachowaniem ustawowych znamion typu czynu zabronionego, oskarżony nie może jednak ponieść odpowiedzialności karnej, tzn. wyjaśnienie, dlaczego nastąpiło wyłączenie odpowiedzialności karnej. (tak wyrok SN z 05.12.2006r. sygn.akt IIKK 184/06 OSNwSK 2006/1/2350)

Poważniejsze wady pisemnego uzasadnienia wyroku (art. 424 § 2 k.p.k.) utrudniają stronom skontrolowanie wyroku, zatem i korzystanie z prawa do odwołania się, które musi być rzeczywiste, a nie iluzoryczne. Gdy uzasadnienie wyroku jest wadliwe, także sąd odwoławczy nie może ocenić wyroku, bo nie ma przesłanek dla dokonania kontroli zaskarżonego orzeczenia (o tym OSNKW 6/73

póz. 70). (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19.01.2000r. sygn. akt **II AKa 231/99** KZS 2000/2/26)

Sporządzone przez Sąd Rejonowy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia wymagań art. 424§1kpk albowiem nie zawiera ustaleń stanu faktycznego, w szczególności co do wartości towaru pobranego przez oskarżonego, a za który nie zapłacił, ograniczając się do stwierdzenia „oskarżony przyznał, że nie zapłacił za wszystkie towary pobrane

w hurtowni w okresie objętym aktem oskarżenia i że była to kwota rzędu 8 tysięcy złotych" . Brak natomiast stanowczego ustalenia o jaki towar i jakiej wartości chodzi w sprawie. Sąd orzekający w I instancji nie wskazał jakim dowodom zebranym w sprawie dał wiarę i w jakim zakresie, ani swojego stanowiska co do dowodów w żaden sposób nie argumentował, co uniemożliwia kontrolę instancyjną Sądowi odwoławczemu, zwłaszcza wobec ujawnionych sprzeczności w wyjaśnieniach oskarżonego J. K. i pokrzywdzonej M. K. oraz wobec sprzeczności między zeznaniami pokrzywdzonej i pracownicy hurtowni H. H., która stwierdziła min., że oskarżony przestał płacić, gdzieś w czerwcu 2011 roku a pod koniec 2011 roku M. K. zabroniła jej wydawać oskarżonemu towar jeśli za niego nie zapłaci. Sąd nie dokonał analizy tych zeznań w kontekście okresu objętego zarzutem. Podobnie nie dokonano analizy zeznań świadka co do twierdzenia, że remanent za lata 2010-2012 nie wykazał niedoboru i konfrontacji z pokrzywdzoną M. K., która zeznawała o niedoborze za rok 2010 i 2011, ale nie potrafiła określić jego wysokości. Zupełnie pominięto także analizę dokumentów Wz i zapisków dotyczących pobranego przez oskarżonego towaru.

Wobec braku w uzasadnieniu oceny dowodów nie można stwierdzić czy ocena ta jest zgodna z zasadami logiki, doświadczenia życiowego, czy nie narusza art.4 i 7kpk.

Dokonując oceny prawnokarnej zachowania oskarżonego Sąd, ograniczył się lakonicznego stwierdzenia braku znamion czynu z art. 278§1kk i art. 284§1kkk przyjmując, że rozliczenia między małżonkami mają charakter

cywilno-prawny. I w tym zakresie stanowiska swojego nie uzasadnił w sposób należyty co skutkowało uchyleniem z zaskarżonego wyroku na podstawie art. 437§2kpk.

Ponowienie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi wnikliwe postępowanie dowodowe, w szczególności przesłucha oskarżonego, pokrzywdzoną i świadka H. H., a w przypadku ujawnienia sprzeczności w złożonych przez nich wyjaśnieniach i zeznaniach dokona ich konfrontacji. Przeprowadzi analizę dokumentów dotyczących przekazanego oskarżonemu towaru i ustali wartość asortymentu pobranego bez zapłaty.

Oceni wszechstronnie zebrane dowody, we wzajemnym powiązaniu ze sobą i poczyni w oparciu o materiał dowodowy ujawniony na rozprawie, dokonując jednoznacznych i prawidłowych ustaleń faktycznych. Dokona oceny prawnokarnej zachowania oskarżonego, zwłaszcza w kontekście znamion czynu z art. 284kk, a swoje stanowisko w miarę potrzeby wnikliwie uzasadni w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Ponadto Sąd orzekający będzie miał na uwadze pozostałe okoliczności podniesione w apelacjach Prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej.